

ERDÉSZETI UJSÁG

szak- és társadalmi lap az erdészeti személyzet részére.

Előfizetési árak:

Egész évre 4 frt — kr.
Fél évre 2 frt — kr.
Negyed évre 1 frt — kr.

Előfizetési díjak, hirdetések s bármily írásbeli közlemények a lap szerkesztőségéhez küldendők.

Megjelenik

minden Vasárnap

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak helye 10 kr. Ezen kívül minden hirdetésnél 30 kr. bélyegdíj fizetendő.
Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mérsékelt díjak egyezség szerint.

Moldrik-féle vetőgép.

Az 1895 évi május havában erdőgondnokságomtól Moldrik-féle vetőgépet azon utasítással vettem át, hogy annak segítségével egy előhasznált bükk állabnak 800 öölét próbaképen lúczfenyőmaggal azon módon vessem el, hogy a fészkek 1—1 ölnyi táv- és szélességben alkalmaztassanak, szorosan alkalmazkodva a gép kezeléséről szóló s készítője által irt utasításhoz.

Ugy hiszem több szaktársam foglalkozott ezen vetőgéppel s azért e soraim nem kizárólag e gép leírásával, hanem inkább a vele elért eredmény ismertetésével fognak foglalkozni, mindazonáltal lehetnek oly tisztelt szaktársaim, a kik e gépet nem ösmerik, azért a mennyire

ez tölem tellik le fogom ezen gépet nagyjából írni, igyekezvén azt velük némileg megösmertetni.

A gép egy tölcser, mely körülbelül egy mt. magas s áll egy egyenes csőből melyben — felül fogantyúval, alul pedig egy ékkel, az ugynevezett „lyukasztó“ ékkel ellátott vaspálcza mozog; a cső felső részén egy szelencze van alkalmazva, mely magtár gyanánt szolgál, s mely szelenczéből egy másik — hozzá és az első függélyes csőhöz részut illesztett cső vezet s a magot a magtárból az első csőbe továbbítja oly módon, hogy a magtár fenekén beillesztett benger, melyen a mag felvételét gyakorló mélyedések vannak a fogantyúval ellátott vaspálczával oly összekötetésben áll, hogy annak

TÁRCZA.

Érdekes farkasvadászat.

(Igaz történet.)

Azért irtam oda, hogy igaz történet, mert különben a tisztelt olvasó el sem hinné egyes részleteit.

Nem régen történt, alig 10 éve annak; a nyolczvanas évek derekán. Akkoriban csak úgy nyaltam a tintát, mint a hogy most nyalogatom, csak azzal a különbséggel, hogy akkor ur voltam s akkor nyaltam, a mikor akartam, míg most hivatalomnak s hivatásomnak rabszolgája vagyok s mindig nyalakodnom kell. Akkoriban ráértem minden nap leakasztani jó vadászfegyveremet a szögről s bebolyongni a határt, nyulat nyúl után fűzve táskámra, míg ellenben ma ritkaságszámba megy, hogy lábamat a szobából kihuzhassam,

Segédjegyző voltam akkor, midőn az elbeszéléndők történtek s éppen valami adóösszeírással elfoglalva.

Krumpli ültetés ideje volt; olyan áprilisi nap, hogy szépség tekintetében májusnak is beillett volna.

Illő komolysággal ültem a tanácsterem zöld posztóval bevont hosszu asztalánál s nyomkodtam a szegény „misera plebs contribuens“ (magyarul: „nyomorult adózó nép“) vállaira az adók különféleségét, melyeket szakember létemre sem tudnék egy szusz alatt elmondani. No de nagy buzgóságomban szinte elfeledtem megemliteni, hogy a község, melynek hátramoszdítója voltam, ott feküdt közel a szőke Dunához, a gyönyörű kiskunság tőszomszédságában. Lakosai szorgalmas tót emberek, kik azonban anyanyelvük hűséges megtartásával épen úgy mondják el, hogy: „mit öszö?“ könnyeret mögygyee; ha nem kő, tödd ee; maj mögöszöd röggée“, akár csak a legtözszyökeresebb kiskunsági embör.

Azon a vidéken volt ez, hol nyári időben azt monja a gazda feleségének: „asszony, add ide a kalapomat és a botomat, hadd öltözöm fel,“ lévén ruházatának egyéb kiegészítő része az, melyben aludt is.

lenyomása által megfordul és a magot medrecskéjébe fogadja, ezzel egyszerre a pálca alsó végén levő ék lyukat fur, s a fogantyú visszahúzásakor a henger visszafordulva a magába fogadott magot a hosszú csövön keresztül a már kész mélyedésbe kiszórja. Egyszerre a gép egyszerre vesz föl magtárába circa 1 lt. magot s minden nyomás alkalmával egyszerre a mag számára mélyedést csinálván abból az 5—7 szemet ki is szorja. A gépet egy munkás úgy kezeli, hogy azt a magtár táján bal és a fogantyúnál jobb kezébe fogja.

A gépet, a földtalálója munkaerő, illetve költségkimélés czéljából ajánlja.

Ennyi a vetőgép leírásáról.

1895 évi május hó 7-én száraz időjárás mellett igen dus talajon 800 □ ölön 1—1 ölnyi táv- és szélességgel 0.25 kgm. lúczfenyőmagot elvetettem: úgy, hogy helyenként kétszeri órással átlag 12 szem mag szórattott s e munka 5 óra 57 percet, körülbelül 6 órát illetve 0.5 napszámot vett igénybe.

Ugyanezen terület tapasztalataim szerint lett volna bevetendő oly módon, hogy mint az ültetésnél szokás, először a körülbelül 160

ctmnyi ágyacskák előkészítettnek s azokba a már megművelt s gyomtól megtisztított földbe a mag elvetetett volna 3 napszámmal; tehát e szerint a vetőgép az időn és költségen 2.5

napszámot, illetőleg 500%-kot volna hivatva megtakarítani, de térjünk rá most az észlelt eredményre:

1985 év június hó 16-án a csemeték, a hol az alomréteg vékonyabb, már kikelőben voltak; ugyancsak e hó 20-án már átlag 25 mm-nyi magasságot értek el, s a 100 fészken felvett próba szerint átlag 5 drb. ép csemete találtatott fészkenként. A csemeték egész augusztus 3-ig szépen növekedtek, míg e napon fészkenként 1—2 drb. kiszáradt csemetét fedeztem föl, a mit az akkor uralkodott nagy szárazságnak tulajdonítottam; de már e hó 16-án a csemetéket alaposan megtekintettem s már a felülkerekedett fűben igen nehezen akadhattam rájuk s a hol akadtam is, ott már sok helyen 3 drb. elsatynyúlt csemetét is földöztem fel. Önkényt eszembe jutott, hogy itt nem az uralkodott szárazságban, hanem másutt keressém a satnyulás okát, s nem soká kellett törődnöm, mert egy néhány elsatynyúlt csemetének kiemelése után azon tapasztalatra jutottam, hogy itt nem a száraz időjárás, de a tulságos elárnyékolás okozza a csemeték vesztét, mit annál is inkább bebizonyított ténynek néztem, mert a kiemelt csemeték gyökere egytől egyig, hibátlan és életképes volt, de felülről a törzsecskéjükön kezdődött a satnyulás.

A 1896 évi észleleteimkor már csak gyéren

Mint mondtam, éppen róttam egyik numerust a másik után, midőn lélekszakadva rohan be egy asszony s midőn egészségünkre kívánta az éjjeli nyugodalmat, előbb szorgosan kikérdezvén, hogy mint aludtunk s midőn az egész litániát egy szuszra kimondotta, aszongya, hogy:

„Nótárius ur, gyűjjön frissen, ott fekszik a szöllők árkában egy nagy farkas.“

Bár a hír hihetlenül hangzott, mint igaz hive szent Hubertusnak rögtön utánna nyultam a mindig fejem fölött lógó jó lancasteremnek s bár négyes sőrénél egyebem nem volt, a községháza küszöbén fekvő nagy cseh vizslámat magammal szollitva loholtam ki felé a kijelölt helyre. A határban mindenféle kendert vető és krumplit ültető nép megerősítette a kételkedve fogadott hirt s így utóvégre is hitelt keltett annak adnom.

Nagy ovatóssággal indultam a kijelölt hely felé, de csakhamar meggyőződtem, hogy bizon az árokban nincsen semmi. Hogy a dolog mibenlétéről meggyőző-

dést szerezzek, neki biztattam a kutyámat keresésre s a derék állat, melynek jóságra nézve messze vidéken nem volt párja, csakhamar fölfedezte a nyomot a szomszédos buzavetésen s azt én is csakhamar földtaláltam. Olyan kitünő farkasnyom volt az, hogy még rajzolni sem lehetett volna külömbet. A nyom egyenest a szomszédos gróf Teleky-féle pusztához vezetett, melynek a Duna melletti oldalán hosszú s keskeny csikban nyult el egy kis bükkös erdő.

Az egész erdő hossza lehet vagy két ezer lépés, míg szélessége 80—300 lépés között váltakozott.

Arra, hogy ennek az erdőnek a sűrűségeiben a farkast egy magambam kinyomozzam s leteritsem, nem is gondolhattam s így elhatároztam, hogy a hirt megvizsem a tisztartónak, ki külömben is jó ismerősöm volt.

A tisztartó urat szerencsére otthon is kaptam s ez bár kételkedett szavaimban (jól ismerte ama gyöngesémet, hogy néha füllenteni is szeretek,) azzonnal kiküldte egy emberét, hogy a feles krumpliföld osztá-

tudtam egy-két csemetét a dus gyom és fűben megtalálni s azok is a természet törpéségei közé tartoztak.

Az elmondottak után tapasztalataim azon következtetésre jutottak, hogy „lassan járj, tovább érsz“.

A lúczfenyő alátelepítése — mert ezen vetést inkább alátelepítésnek tartom — már azért is kívánja oly négyszögletes ágyacskák előkészítését, a milyeneket az imént említék, s a milyenek minálunk a jegenyefenyő alátelepítésnél divtak (most már a jegenyefenyő magot a tuskó vagy a fa tövébe vetjük) mivel ezek megmunkálása által a gyom legalább azon időre eltávolíttatik, míg az a serdülő lúczfenyő csemetét felülkerekedésében árnyéka által többé nem hátráltatja.

A Moldrik-féle vétőgép az ágyacskák előzetes előkészítését nem követeli s ha követelné is, a mi a lúczfenyőnél egy elmaradhatatlan tényezője a tulságos beárnyékolás meggátolásának, akkor is a szokásos alátelepítés egyszerűbb, hasznosabb és olcsóbb.

A Moldrik-féle gép ügyes ugyan arra, hogy időt takarítsunk, de a vele megtakarított idő 10-szer menne rá a vetés gyomlálására, mit alig reszkirozhatná meg 5—8 éven keresztül — évente 3—5-ször egy erdőbirtokos is.

A dus talajon e gép lúczfenyőmag vetése

egyáltalán előnnyel nem használható és silány talajon annál kevésbé, mert hisz azt annak megforgatása, illetve ágyacskák csinálása által termékénítjük s a gép emunkálatot éppen nélkülözni akarja.

Igen is, használható volna, jegenyefenyőmag alátelepítésére, lévén ez az egyedüli fenyőnem, mely életének kezdetén az árnyékolást nem csak hogy eltűri, de részben követeli, csak hogy a gép feltalálója a magászóró hengeren a magot felvevő medenczét a jegenyefenyőmag nagyságához képest meg-nagyobbíthatná ép úgy, valamint azon nyilást is, a melyen az ék jár és a magnak hullania kell, mert az itt eszközölt próbáknál a jegenyefenyőmag szétmorzsalódott.

Kozlik Ignác
m. kir. erdőőr.

LEVELEZÉS.

I.

Csik-Szt.-Király, 1897. január 8.

Tekintetes szerkesztő ur!

Az „Erdészeti ujság“ 14-ik számában közölt, Csik-Szent - Györgyön 1896. Deczember 26-án kelt levél személyemre irányuló pontja csak annyi valóságot tartalmaz, hogy egy elötöltő puska szétrobbanván balkezemet tette áldoztatává.

Nagyon téved a levél írója midőn azt mondja, „hogy ő is írni fog egyet-mást, a szerkesztő ur talán

sánál lévő embereket mind rendelje föl az erdőhöz; addig, míg a hajtást meg nem tesszük, földkiosztás nem lesz. Berendelte ezenkívül az ispánt és a határcsősz is, kik mindketten jó puskások hírében álltak.

Nem telt bele egy óra s a hajtók és vadászok föl lettek állítva.

Az ispán, csősz és jó magam egy vágás szélén lévő nyilást álltunk el, míg maga a tisztartó bevonult az erdőcske közepén lévő egy kis tisztásra.

Alig indult meg a hajtás, már is eldőrdült a lövés az erdő belsején s idegeinket a legnagyobb mértékben fölizzagatta. Miután csak egy lövés esett, biztosra vettük, hogy az talált is, annyival inkább, mert a tisztartó a környéken kitünő lövő hírében állott.

Az eredmény felől nem sokáig maradtunk kétségben, mert a tisztartó rövid idő múlva ott termett a mi lövonalunkon s intésével figyelemre buzdított.

A hajtók lármája mindinkább közeledett s egyszerre mozgás által okozott zajt hallok az előttem lévő bozótban. Olyan izgatottság vett rajtam erőt, hogy

alig tudtam magamon uralkodni s szinte szerettem volna, beugrani a sűrűbe, midőn egyszerre a hajtók által erősen szorongatott farkas egy merész ugrással kiveti magát a bozótból s mint a czövek, feszesen megáll köztem és a csősz között, egyiktől sem távolabb 15—20 lépésnél.

Egyszerre kaptuk arcunkhoz a puskát, hogy ugyanabban a pillanatban újból le is vegyük, mert egyik a másik miatt lőni nem mertünk. A farkas — egy hatalmas kifejlődött példány, melyet az ember csak ritkán lát, — egy pillanatig ott állt közöttünk, azután egy hatalmas ugrással vissza vetette magát a sűrűbe s tört vissza a hajtók felé, ezeknek a sűrű láncolatát azonban áttörni nem birta, hanem ott ténfergett a sűrűben előttünk, a nélkül, hogy rá lőhettünk volna.

A muszáj utóvégre is nagy ur, s az ordas látva hogy hátrafelé nem törhet, akarva — nem akarva elszánta magát s egy óriási ugrással kint termett a vadász vonalon a tisztartó és az ispán között. Természetes, hogy nyomban négy lövés üdvözölte, de a fenevad

hasznát veheti és mások is okulhatnak belőle"; alig hiszem, hogy az volna a szerkesztő urnak célja, hogy pártolásába vett erdőőreit rágalmazza lapja által, ingerültségbe hozza, és igen tisztelt lapjától elidegenítse; az ily leveleknek pedig csak ezeket megtermő hasznát veheti, és semmi mást.

Ha ama levélírója jó ügykezetének akar kifejezést adni levelei által, írjon olyasmit, mivel nem rágalmaz; nekem soha sem volt más fegyverem mint az, melyet szolgálatom kezembe adott, s ha ugyancsak, a szerencsétlenséget okozó puská helyett rendszerítésemkor rendes szolgálati fegyvert kapok, ma nem volnék kitéve egy erdőőr kartársam rágalmazásának, ma nem tüzhetne Lakatos András karóhegyére „hogy ime! a ki olcsó puskát használ!" nekem az rendes szolgálati fegyverül adatott volt ideiglenesen, míg a megrendelt fegyverek megérkeznek; célzott lőni még katonakoromban tanultam volt, most nem célra, csak egy megrozsdárosított töltést akartam kilőni, s mi köze mind ehez a levélírónak? Legyen ám! ajánljon ő mindenkinek sok hátultöltő puskát, de engem cézgne ne tegyen ki!

Ha ujságíró akar lenni, írjon ujságot és ne rágalmazást, tanulja meg, hogy az ujság, mindenki szeme elé kitett nyílt levél és sokan akadnak olvasói közt, kik a tudni akaró tollából jött ostobaságot valóságnak hiszik, és a szerint ítélnék.

Szerkesztő urnak türelmet, kitartást és munkálkodásához Isten segédelmét kívánom, vagyok őszinte tisztelője

Veress Ignác
hatósági erdőőr.

* * *

Közlöttük a levelet szószerint s az egészre csak az a megjegyzésünk, hogy levelíró nagyon téved, midőn

azt hiszi, hogy lapunk 14-ik számában foglalt levél őt megrágalmazta, vagy becsületében sértette volna. A legnagyobb figyelemmel olvastuk át újra és újra a vonatkozó levelet, de abban olyan célzatnak még az árnyékát sem tudtuk föltalálni, mert annak a ténynek a leírása, hogy levélíró ur egy rozszant fegyverrel célzott s ez szétrobbanván, kezén súlyosan megsértette, sértésnek csakugyan még a legsötétebb szemüvegen át sem nézhető, annyival inkább, mert még az sem állítottott, hogy a rozszant fegyver az övé lett volna.

Tagadjuk, hogy az ilyen dolog ostobaság lenne, mert nincs annak semmi rossz célzata, hanem egyedül arra irányul, hogy másokat óvjon hasonló szerencsétlenségtől, mely bizonyára nem alkalmas arra, hogy abból élczekeket faragjunk, hanem inkább megtörténtük mélyen elszomorít. Hitvány ember az, ki mások szerencsétlenségéből és bajából gúnyt űz s ha valamely közleményben ilyen szándékot fődöznénk föl, annak nem adnánk helyet lapunkban.

Hisszük, hogy eme kijelentésünk levélíró urat teljesen kielégíti.

A részünkre juttatott jó kívánatokat hasonlókkal viszonzozzuk.

Szerkesztő.

II.

Korytnicza 1897 január 10.

Igen tisztelt szerkesztő uram!

Állomáshelyemen, a korytniczai fürdővendégeknel többször volt alkalmam különféle fegyvereket látni és azokat kipróbálni s így meglehetősen tisztában vagyok az egyes gyártmányok minéműségével. A nélkül, hogy mások értékéből bármit is levonni akarnék, ki kell emelnem Paschinger Philipp feső-ferlachi fegyvergyáros gyártmányait, melyek szolid kivitele, kitűnő lö eredménye, e mel-

miután anaak rendje és módja szerint fölhemperedett volna, újból összeszedte magát s két — három öles ugrásokkal rohant neki a sikon levő vetéseknek s csakhamar eltűnt szemeink elől.

A tisztartó elbeszélte azután, hogy már a tisztáson tett első lövésre a farkas összesett s miután azt hitte, hogy a lövés halálos, nem lőtt rá másodszor, bár ezt könnyen megtehetette volna. Az eredmény megmutatta tévedését.

A fenevad — mint ha egyáltalán meg sem sebesült volna — rohant a sik pusztán végig, míg végre eltűnt szemeink elől.

Általános volt meggyőződésünk, hogy az alsó majoron levő 5—6 holdnyi füzesbe vette magát s ezért azonnal oda mentünk s azt meghajtottuk, de eredménytelenül, mi nagyon elszomorított, mert azt látszott bizonyítani, hogy a farkas átvágott az országutat képező védgáton s bevette magát a kiskunsági mérhetlen síkságokba.

Nem maradt más hátra, mint elfogadni a tisztartó

ur barátságos meghívását s elfogadni a fölajánlott ebédet.

Még javába borozgattunk, midőn beállított Koszorus bátyánk, a derék, fáradhatlan határcsász s katonai pozitúrába vágva magát jelenti, hogy:

— Nemzetes uram, megtaláltam a farkast s újra beterettem a nagy erdőbe. Ott volt meghuzodva a sás között.

Mint villanyszikra ütése, ugrottunk föl ülőhelyeinkről s ragadtunk fegyvert, a tisztartó pedig kiadta a parancsot, hogy az összes dunai molnárok azonnal rukkoljanak az erdőhöz azt meghajtatandók, az egyik csász pedig üljön lóra s csatlakozzék hozzánk.

A parancsok nyomban teljesítve lettek s rövid félóra múlva már ott álltunk előbbi helyeinken.

A molnárok nem hiába szokták meg a Dunán való kurjongatást, de tettek is olyan lármát, hogy szinte fölfordították a kis erdőt.

A lármának meg is lett az eredménye, mert a farkas csakhamar kiugrott, és pedig ugyanott, hol első

lett pedig olcsósága valósággal meglepett. A nevezett cég gyárából már az előtt is volt egy büchs-fegyverem, az újabb tapasztalatok azonban arra indítottak, hogy ugyanonnan egy express fegyvert is rendeljek magamnak. A megérkezett új fegyvert tanuk jelenlétében belőttem s meggyőződtem, hogy úgy a golyós, mint a sörétes cső kitünően hord és az egész fegyver kiállítása nagyszerű.

Ilyen tapasztalatok után úgy nevezett céget, valamint gyártmányait tisztelt kartársaimnak a legmelegebben ajánlhatom.

Szívélyes üdvözlettel lévén szerkesztő urnak

igaz hive

Bodnár József
m. kir. erdőőr.

III.

Jágercsárda, 1897, január 10.

Tekintetes szerkesztő ur!

Becses lapjának pontos pártolója, de annál rendtelenebb előfizetője lévén és éppen ez utóbbi stádium készlet tén — a szerkesztő ur papirkosárjának tartalma szaporítására.

Már többször olvastam felhívást az előfizetés megújítására, és midőn ezeket olvasom, jutok a gondolatra, hogy én még talán több társammal a múlt évit sem fizettem meg; felteszem, hogy a szerkesztő ur ezt utólagosan is szíves lesz elfogadni, és szerény egyéniségem törni fogja a fejét az összeg beszerzése fellett.

Igy töprengésemben mindig a már sokszor emlegetett helyzet javítása forog eszembe, és így odahatni minden egyes kollegámnak kötelessége volna, ha az észrevett sérelmeket is e téren a nyilvánosságra hozná!

A 37-ik §-ban megemlített erdőbirtokosoknak kötelessége volna, szakvizsgázott egyénekké érdeiket

őriztetni, de nem tudom mi okból vannak birtokosok, kik erről mitsem akarnak tudni. Így a Mőlehi apátság margittai és papfalvi uradalmán (Bihar megye) már évek óta kísérem figyelemmel, hogy ott egyik béres konvenciós erdőcsősz után a másikat fogadják fel. Mi több a papfalvai uradalomban existáló erdésznek még erdőőri vizsgálja sincs.

Eme uradalmakban semmi erdőőri fizetés sincs rendszeresítve, holott a két uradalom erdeje a 15 ezer kat. holdat — felültesen számítva is — meghaladja.

Hány kollegánk van pedig, kik a kellő okmányt maguknak megszerezve csekély fizetés mellett erdőlegényeskednek? Nem-e szívesen töltenének be ezek is néhány — a megélhetésre javadalmazott állomást?

Ideje volna szerintem az irányadó körök figyelmét oda terelni, hogy a törvény ilyen mellőzése megakadályoztassék!

Mint örömmel olvastam, a kincstári kollegáim fizetés jobbítása már végzett dolog, de mi alapítványi erdőőrök, kik ugyancsak terhes szolgálatot teszünk, mégis kevesebb fizetéssel s több adóssággal tengődünk; óhajtható volna tán, a mi fizetésünket is javadalmazóbbá tenni! Ezzel a témával foglalkoztam már az „Erdőőrben“, hol felhívtam az érdekeltek figyelmét, de végzett tény, hogy számba nem vehető számmal jelentkeztek, pedig igen jól tudom, hogy nagyon kevesen vannak közülük, kiknek helyzete javítására nem volna szükség! Mire való tehát társak ama tanusított közöm-bőség?

Nem mulaszthatom el e helyen egy megjegyzést tenni, s mivel kritikus nem vagyok, félek, hogy eme kényes megjegyzésem csorbát szenved. Előre kijelentem tehát, senkit megszólalni nem akarok, de vanánk többen (ezt is Bihar megyében láttam) kik mint egyszerű polgár

izben s újra üdvözölte őt a tisztartó és öcsésének duplázása. Mint közvetlen szomszéd jól láttam, hogy a lövések találtak, de az ordas — mintha semmi sem történt volna — nagy ugrásokkal rohant a hőzeli szőlőhegy felé.

Ekkor történt azután olyan dolog, mely páratlanul áll a vadászatok történetében. A lóra ültetett s jóféle csikós ostorral ellátott csősz megkapta a parancsot a fenevad üldözésére s megkezdődött olyan hajsza, melyet soha sem fogok elfeledni.

A nemesvérű paripa bátran száguldott a farkas után s minden perczen vártuk, hogy azt letiporja, a csősz pedig hatalmas csapásokat mért rá ostorával. Félni lehetett, hogy a farkas beveszi magát a szőlőkbe s ekkor keresztet vethetünk rá, de nem úgy történt. A szőlők aljához érve, megfordult a vad s az azokat övedző s azután a határon a Duna felé huzódó árok mellett rohant tova, a lovas pedig mindig nyomába. A Dunától alig voltak már vagy 200 lépésnyire, midőn a farkas hirtelen visszafordult s elordította magát, mire

a ló hirtelen megált s lovása keresztül bukott a nyakán s majd hogy a farkasra nem esett.

Itt azután olyan dolognak lettünk tanui, melyet ha saját szememmel nem látok, soha sem hittem volna el. A gazdátlanul maradt paripa ádáz dühvel vetette magát a farkasra s üzte azt egymagában tovább egész a Duna partjáig, hol az végső kétségbeesésében a magas partról beugrott a vízbe s hatalmasan uszott a folyó közepén lévő sziget felé.

Szerencsénkre s a farkas szerencsétlenségére éppen ott horgászott csolnakján egy öreg halász, ki biztatásainkra arra irányította csolnakját s szekerczéjével fejen ütve a vadat, kihozta a partra.

A közszemlére kitett ordasnak megbámulására a két szomszédos nagy községből úgy sereglett a nép, mint valami bucsujárásra. A nyuzásnál kitűnt, hogy a farkas testét 9 szem posta járta át, mi eléggé bizonyít rendkívüli szívóssága és ereje mellett.

SEBES-SZÁSZ.

emberek, mint csőszök, hegybírók jutottak dicsérendő szorgalmuk által az erdőőri oklevélhez, kik meglehetősen állomásokat elfoglalva ruházatjukat, illetőleg viseletüket nem változtatták meg, sőt egyik-másik bocskorban végzi kötelességét, holott nekünk tekintély kell a nagyszámu erdőkárosítókkal szemben, mit bizony nehéz fenntartani az erdőtolvajjal hasonló ruházati viselésével.

Magamat a tekintetes szerkesztő ur jó indulatába ajánlva vagyok

alázatos szolgája
Meisztér Gyula
m. k. közal. erdőőr.

Különfélek.

Titokzatos eltűnés. Lapunk szétküldése alkalmával gyakran tapasztaljuk, hogy egyes olvasóink titokzatos módon eltűnnek s a nekik czimzett lap szalagjára a posta egyszerűen rá írja, hogy „czimzett ismeretlen”. Miután alig képzelhető, hogy egy erdészeti alkalmazott oly ügyesen tűnhessen el, mint valami sikkasztó bankár, vagy pénztáros hogy az esetleg hanyagul eljáró postahivatal ellen a szükséges megtorló lépéseket megtehessük, jövőre az ilyen eseteket nyilvánosságra fogjuk hozni, hogy így az illető olvasónk tartózkodási helyét megtudjuk. Legujabban ilyen titokzatos módon tűnt el Arad vármegye Almás nevű községéből, melynek utolsó postája Al-Csill, Szabó János nevű olvasónk. Felkérjük lapunknak azon a vidéken lakó barátait, hogy nevezett olvasónknak tartózkodási helyét velünk közölni sziveskedjenek.

Bánffy János báró esete. Bánffy János báró szilágy-nagyfalusi nagybirtokosnak véletlenül elsült vadászpuskája halálosan megsebesítette Nagy Bálint földmives gazdát, a ki másnap meg is halt. A szerencsétlen esetről a következő részletes tudósítást olvassuk a Szilágy-Somlyó-ban:

Kedden, január 5-én délután Bánffy János báró szilágy-nagyfalusi nagybirtokos magánosan kiment vadászni. Ugy délutáni két óra körül a faluhoz másfél kilométernyire eső Csicsó nevű szőlőhegy lankájában, a fák között haladva, Nagy M. Bálint szőlőjéhez ért, kinek házi kutyája a bárót megugatta. A báró kóbor kutyának nézte s rálőtt, de nem találta el. Nagy M. Bálint kutyája védelmére kelvén, heves szóváltás támadt közte és Bánffy között, s e közben a báró fegyvere a heves szóváltás folyama alatt eldurant s közelből a söréttöltés Nagy M. Bálintot halántékon találta, úgy, hogy az ott rögtön eszméletét veszítve, összerogyott.

A báró a lövés után haza sietve, az országuton szembe találta Szanyuga Józsefet, Serényi Béláné gr. ispánját s annak szekérére felülve, azonnal Szilágy-Somlyóra hajtatott s a szerencsétlen esetet ő maga jelentette be a kir. járásbíróság vizsgáló bírójánál, Kiss József kir. járás-

bírónál. A kihallgatás esteli 5 óra utánig tartott, a báró azután haza hajtatott. A mint a szerencsétlenség híre ment a sz.-nagyfalusi földmives lakosság bosszuállásra tódult össze, minék híret vevén a már hazatérő báró, a Csicsótétőtől visszafordult Sz.-Somlyóra s a főszolgabíróaságtól csendőrfedezetet kért. Nagy Gyula főszolgabíró Donogány János szolgabírót bizta meg, hogy a faluba kiszállva, a néppel szemben szükséges óvintézkedéseket tegye meg. Később azonban maga a főszolgabíró is szükségesnek látta, hogy kimenjen, így Donogány szolgabíró és Antal Károly csendőr őrsvezető és egy másik csendőr, kíséretében a bárót aggódó családjához haza szállították.

Másnap reggel öt órakor híre terjedvén a faluban, hogy Nagy M. Bálint meghalt, tömegesen tódult hozzá a falu apraja-nagyja halottlátóba s látva a vérrel áztatott, átlótt fejű embert és hallva a kesergő édes anyának és öt nevetlen gyermeknek megrázó jajveszékléseit, mind hangosabb és hangosabb zugásban nyilatkozott a tömeg óhaj-tása, hogy meg kell tanítani emberségre a bárót, kinek — úgy mondták — a hatóság még védelmére kel. Az elégedetlen s minden áron bosszút állani akaró néptömeg rémesen kezdett nőni és berohantak a paphoz, követelvén tőle a templom kulcsát, hogy a harangok félreverésével a falu összes lakosságát itéltételre összegyűjtsék. A pap ezt megtagadván, betörték a templomajtót s a harangokat félre verték. A harangok rémes kongására Donogány János szolgabíró, ki a harangfélreverés voltaképpeni céljáról mit sem tudott, a vele levő két csendőrrel a néptömeg közé sietett, hogy a vélt tűzvész elfojtásánál a rendet fön-tarthassa. De csaknem életével fizette meg igyekezetét, mert sárga bőrkabátjában a parasztok a bárónak vélték és nehezen menekült meg, hogy agyon ne verjék.

A nép a báró lakásának kerítéséig nyomult. A szolgabíró bezáratta előttük a kaput s négy csendőrrel a bejáratokat őrizet alá vétette. A folytonosan növekedő, szitkozódó s fenyegetező tömeg a kapukat kezdte döngetni az ablakokat súlyos kövekkel betörni. Nagy Gyula főszolgabíró ennek hatása alatt telegrafált Krasznára és Zilahra. Szükséges voltát a folyvást kongó harangok elég érthetően hangoztatták.

A vérszemet kapott nép kövel, fával kezdte dobálni a csendőröket s egy nagy kődobás Antal Károly csendőri őrmestert homlokán találta, úgy hogy elszédült. Mikor fölcsudott, fegyveréhez kapott s a csendőrfegyver éles töltése Verebei Somogyi Györgyné gyomrán ment keresztül, a ki kevés idő múlva meg is halt. A lövés eldörölése magához térítette némileg a felbőszült néptömeget, melynek hirtelen zavarát arra használta föl Donogány szolgabíró, hogy a megrémült bárócsaládot kocsira ültette s az éppen ekkora megérkezett csendőr segélycsapat fedezete alatt Szilágy-Somlyóra beszáltsa.

Mikor a nép megtudta, hogy a báró családstul elmenekült a faluból, teljesen lecsendesült. A vizsgálóbíró még a késő esti órákban is künn volt Sz.-Nagyfaluban s a zendüléssel még komplikáltabbá vált ügyben folytatja a vizsgálatot. A meglőtt Nagy M. Bálint 34 éves volt és 5 kiskoru árvája maradt.

Bánffy János báró családjával együtt Kolozsvárra érkezett, hol hosszabb ideig szándékozik maradni. Szóba kerülén a szerencsétlenség, Bánffy báró határozottan kijelentette, hogy fegyvere véletlenül sült el, így okozta a szegény paraszt halálát. Ő — ugymond — végtelenül sajnálja a szegény áldozatot és úgy özvegyéről mint egész családjáról gondoskodott. Azt mondja továbbá, hogy a faluban támadt zendülésben nem is vett részt a nép komolyabb része, az egész zavargást csak a falu cigányai és az asszonyok csinálták.

Egy pap veszedelme. Gömör megye Cserencsény községében az ó év zártával megtartott istentiszteleten nagy veszélyben forgott az egyház lelkésze. Akkor, midőn éppen halálat adott az istennek, hogy őt és hiveit az elmúlt évben megtartotta, földöntötte a szószeiken levő gyertyát, melytől reverendája tüzet fogott s úgy kellett azt a fölrohanó hiveknek róla letépni. A pap hidegvérűen csak annyit mondott, hogy „lám, milyen csekélység képes az embert semmivé tenni.“ Nevezetesen, hogy az illető pap valami baleset folytán egyik szemét már régebben elvesztette s az egy üveg szemmel van pótolva.

Élő fáklya. Borzalmas eset történt Pécskán. Szerda Péter borbélyinas munkaközben magára fordította az égő petroleumlámpát. Egy pillanat alatt lángban állott a szegény fiú és jajveszékelve futott az utcára. Szerencsére gazdája utána szaladt s a sárba döntve, megmentette a tűzhaláltól. Súlyos égési sebei azonban aligha hagyják életben.

A resicai halottak. Annak idején leirtuk azt a szörnyű bányaszerencsétlenséget, mely Resicán történt. Azt is elmondtuk, hogy a szerencsétlenül jártak egy része a beomlott és égő bányában maradt. Habár ahoz kevés volt a remény, hogy a bennrekedt szerencsétleneket élve hozzassák a napvilágra, mégis éjjelnappal dolgoztak, hogy feltalálják őket. A napokban fel is találták 34-nek holttestét, de nem volt azokon emberi ábrázat, csak ruhájuk foszlányairól vagy zsebükben volt tárgyakról lehetett őket felismerni. Huszonöt bányászra még maig sem akadtak. Ki tudja, hogy nem-e égtek-e porrá ezek a szerencsétlenek?

Új gyógyszer a tüdővész ellen. Berlinből sürgönyzik, hogy Niemann bacteriológus új gyógyszerumot talált fel a tüdővész ellen. A gyógyszerumot kecskéi véréből állítja elő s állítólag nemcsak tüdőveszes állatokat, de már embereket is meggyógyított vele. Az új gyógyszernek semmi kedvezőtlen utóhatása nincsen.

Pályázatok. Ajánlközások.

Alulírott vasmű társaság erdészeténél Rima-Brézó lakhelylyel, egy erdői állás betöltendő. Ezen állomásra csakis nőtlen és erdői szakiskolát végzett egyének pályázhatnak, kik szép és gyors írással, s a rajzolásban némi jártassággal bírnak. Ezen erdői állomással a következő járandóságok vannak egybekötve: 260 forint fizetés, külső munkálatoknál 50 kr. működési pótlék, 1 téli és nyári öltözet kalappal, lakás és tűzifa illetmény. Az erdőtörvényben megszabott kellékeket bizonyítványokkal, életkorukat és illetőségüket anyakönyvi kivonattal, a magyar nyelvnek szóban és írásban való tökéletes birását okmányokkal igazoló sajátkezűleg irt folyamodványok alulírott vasmű-társaság erdészetéhez f. évi február hó 15-ig beterjesztendő.

Rima-Brézó, (Gömörm.) 1897. január 8.

A Rimamurány-Salgó-Tarjáni
vasmű-részvény-társaság erdészete.

Szerkesztői üzenetek.

W. M. urnak, Borgó-Beszterczén. Ön arra kíváncsi, hogy az erdészeti személyzetnél vannak-e zsidók? Kérdésére egész pontossággal nem felelhetünk ugyan, mert az összes hazai erdészetet nem ösmerjük, annyit azonban bátran állíthatunk, hogy ha vannak is, akkor csak elenyészőleg csekély számban. Arra a kérdésre pedig, hogy miért nincsenek, azt hisszük, hogy nem tévedünk, ha az okot az erdészeti szolhálóat nehézségében és veszedelmességében keressük. A zsidók tapasztalás szerint csak akkor adják magukat a kivatalnokkodásra s akkor is csak a kényelmesre, ha a fűtőlőre (kereskedés) nem alkalmasak. Különbben az utóbbi foglalatosság révén többen lesznek nagyságosak és méltóságosak, mint a hivatalnokkodás utján.

H. J. urnak, Zólyom-Szent-András. Az illető dolgozatnak utána nézünk, hogy meg fogja ütni a mértéket, majd sorát ejtjük. Addig is türelem!

Többször. Az új év alkalmából sok száz barátunktól kaptunk üdvözlőket; külön-külön ezt nem tehetvén, itt köszönjük meg azokat s hasonlókkal viszonzzuk.

Felelős szerkesztő és lapkiadó tulajdonos:

Podhradszky Emil.

Ugy a kezdő mint a haladottabb
méhszek nélkülözhetlen lapja
a számos képpel illusztrált,
havonta megjelenő

„Széttéktintó Méhész“

Előfizetés:

Egész évre 2 frt. fél évre 1 frt.

Mutatványszámmal
szívesen szolgál a „SZÉTTÉKINTÓ
MÉHÉSZ“ szerkesztősége.

Sajtény, Csanádmegye.

„FONCIÈRE“ PESTI BIZTOSÍTÓ-INTÉZET

→ ALAPITTATOTT 1864. BUDAPESTEN. ←

Alaptőkéje 4,000.000 koronára, biztosítékai pedig 22,000.000 koronára rugnak; minélfogva a leggazdagabb és legnagyobb biztosítékot nyújtó biztosító-intézetnek sorába tartozik.

Ezen hazai intézet igen előnyös feltételek mellett nyújt mindennemű biztosítást: tűz, jég, szállitmány és üvegeken eshető töréskárok ellen.

Különös gonddal ápolja az élet és az embert érhető testi balesetek elleni biztosításokat.

A díjak a legolcsóbbak és a feltételek a biztosítottakra nézve felette kedvezők. — Bővebb felvilágosítással készséggel szolgálnak:

A központi igazgatóság Budapesten, V. Sas-utca 10. — A vezérügynökség Kolozsvárott és az ország majdnem minden községében lévő ügynökségek.

Szászsebesen főügynökség *Baiersdorf Henrik* urnál. Megbízható egyének egyszerű megkeresésre mint ügynökök alkalmaztatnak.

MEGJELENT

BLUM és TÁRSA

udvari egyenruha szállítók

legujabb árjegyzéke.

Kérjen mindenki egy példányt ezen kiváló elsőrangú czégtől, mely bérmentve lesz azonnal beküldve.

A nagyméltóságu földmivelesügyi m. kir. Ministeriumnak 1894 évi augusztus hó 11-én kelt magas intézkedésével,

czégünk ujlag megbizatott

a nagytekintetű erdőtisztek és az erdészeti altisztek egyenruhájának szállításával.

Tisztelettel értesitjük tehát, hogy nálunk minden néven nevezendő egyenruházati czikkek

hivatalos uton részletfizetésre

megrendelhetők.

POLGÁRI RUHÁK

a legjobb francia és angol divat szerint készítetnek.

Vidéki megrendelések kiváló figyelemmel eszközöltetnek.

Óvakodjék mindenki oly czégektől, melyek olcsóbb ajánlattal akarják régi vevőinket félrevezetni

Kiváló tisztelettel

BLUM és TÁRSA

elsőrangú egyenruha készítő intézete.

Ő csász. és kir. Fensége József Főherczeg udvari szállító

A földmivelés m. kir. Ministerium szállító.

BUDAPEST IV. Sütő utca 2. Szervitater sarkán.